

Un crim perfecte

"Llavors, per acabar la faula, vindrà el poble de les imatges, els virtuals, -polítics virtuals, escriptors virtuals: ja triomfen abundantment-, i guanyaran subtilment les últimes batalles. Serà un crim perfectament perfecte. Tan perfecte que el mort continuarà pensant que és viu. I el món, immòbil i exhaurit, continuarà pensant que roda."

Explica Borges en algun lloc que ara no recorde, que hi hagué un temps remot en el qual els noms dels homes reals i el món dels espills no estaven separats l'un de l'altre per una barrera impossible. I que el nostre món i el de la gent dels espills no eren idèntics, com ara, sinó que podien ser diferents: la gent dels espills no coincidí amb la de fora ni en forma ni en maneres d'actuar ni en colors, tenien la seua vida. Entraven, eixien, i es passejaven entre nosaltres. Devia ser, dic jo, un món molt arcaic, quan els animals parlaven i els déus podien convertir-se en cigne, en pluja d'or o en arbre de llorer. Llavors passà que la gent dels espills volgué conquerir la terra, eixiren tots en ordre de batalla i mogueren guerra contra els humans —no diu quan va ser això—. Però l'emperador del nostre món, l'Emperador Groc, els va vèncer implacablement, i els imposà com a càstig que es quedarien tancats darrere dels espills, que no podrien eixir-ne, i que estarien condemnats a repetir allà dins, necessàriament, la nostra forma i els nostres moviments. Així vivim en pau, i pensem que la nostra imatge és, en efecte, imatge nostra. Però arribarà un dia, diu Borges, que la gent dels espills, les nostres imatges, potser escaparan de la condemna, i les formes començaran a despertar-se, a poc a poc, ens imitaran cada vegada menys fidelment, recobraran vida pròpia, s'allunyan de nosaltres, seran independents. I llavors tornaran a eixir dels espills, ens envairan, i aquesta vegada no seran vençudes. Ocuparan el nostre lloc, i ni ho sabrem.

Potser ja ha començat, i Borges es va morir sense imaginar que el retorn era tan pròxim. Potser la passió per la vida virtual, la vida de les imatges que nosaltres mateixos construïm i projectem —imatges nostres—, prepara ja el triomf del poble dels espills sobre el poble de la gent de carn. Em fa una mica de pànic, la perspectiva de la vida virtual, del doblatge permanent —desdoblament, repetició, "replicació"—, on tot sembla que és com si fóra, però no és. El *reality show*, no és realitat, és show, i passa per ser la vida. La presència dels personatges públics en l'espill-pantalla és l'única presència que compta: són bons si la imatge és bona, si no ràpidament són no-res. La vida viscuda és cada vegada més substituïda per la que sorgeix de les entranyes de la maquineta amb pantalla, la que hi arriba per l'aire i per l'èter des d'un món construït a posta per semblar real sense ser-ho. Si això va rosegant la substància mateixa del món de la

matèria i de la carn, tant se val: deu ser també un món condemnat al no-res, a punt per ser discretament assassinat, substituït per l'altre.

En un relat de ciència ficció, que podria ser però no és de Borges, una comunitat de monjos tibetans està consagrada des de fa segles a la transcripció dels nou mil milions de noms atribuïts a Déu. És una faena pacient i perfecta, lenta, laboriosa i transcendent: quan tots els noms de Déu siguen coneguts i transcrits, el món haurà arribat a la consumació, i s'acabarà. Els homes —interprete jo— hauran arribat a la perfecció del coneixement, i al món no li quedarà res per aconseguir, ni cap punt d'arribada. Però el treball de conèixer és tan llarg i tediós que arriba a cansar fins els monjos del Tibet, i un bon dia —un dia actual— tenen la pensada de subcontractar l'encàrrec a l'empresa IMB. Arriben els tècnics, es posen a la faena, i en pocs mesos els nou mil milions de noms de Déu queden enregistrats, ordenats i impresos. La història del món, el temps llarguíssim de l'obra humana, s'ha contret de sobte en el temps curtíssim i virtual de la màquina. Pot passar qualsevol cosa. Els tècnics, escèptics en matèria de metafísica tibetana, fan les maletes i se'n tornen. Era de nit, i quan baixaven cap a la vall van veure com les estrelles del cel anaven apagant-se una a una. Dit d'una altra manera: en exhaurir-se totes les possibilitats, havien posat en marxa el codi de desaparició automàtica del món.

Desaparèixer, vol dir ser ocupat i substituït per les imatges, pel regne de la virtualitat, per l'abolició del temps a mans d'un altre temps que només corre en la màquina, o substituït la visita al museu per la pantalla, la lectura pel CD-Rom, la relació de les persones per l'intercanvi de missatges teclajats, la realitat per l'hiper-realisme, el sexe pel ciberporno, la conversa pel fax. No vull dir completar, usar, servir-se'n, que està molt bé: vull dir substituir, posar i fer una cosa en lloc de l'altra. Llavors, per acabar la faula, vindrà el poble de les imatges, els virtuals, —polítics virtuals, escriptors virtuals: ja triomfen abundantment-, i guanyaran subtilment les últimes batalles. Serà un crim perfectament perfecte. Tan perfecte que el mort continuarà pensant que és viu. I el món, immòbil i exhaurit, continuarà pensant que roda.

Joan F. Mira

P. S.: Per més detalls, llegiu *Le Crime Parfait*, de Jean Baudrillard: ha aparegut fa pocs mesos, i conta la història dels monjos tibetans.